

Dosarul nr. 3ra-506/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (T. Avasiloaie)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării termenului de examinare a cererii de acces la informație, obligarea examinării cererii, furnizarea informației și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, a fost admis apelul declarat de Gheorghe Străisteanu, a fost casată parțial hotărârea din 17 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și în această parte a fost emisă o nouă decizie prin care s-a încasat de la Serviciul Vamal al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu suma de 100 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută,

c o n s t a t ă:

La 18 octombrie 2018 Gheorghe Străisteanu, a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării termenului de examinare a cererii de acces la informație, obligarea examinării cererii, furnizarea informației și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul Gheorghe Străisteanu a indicat că la 08 septembrie 2018, ora 12:04, prin poștă electronică, semnată digital, a expediat în adresa Serviciului Vamal al Republicii Moldova o cerere, în baza Legii privind

accesul la informație, prin care a solicitat să fie informat despre: care este data și numărul de înregistrare a cererii din 25 august 2018, ora 12:18; la care persoană responsabilă din cadrul Serviciului Vamal se află în procedura de examinare; la ce etapă de examinare se află.

Reclamantul Gheorghe Străisteanu a relatat că au trecut 42 de zile, a expirat termenul de 15 zile prevăzut de lege, însă răspuns la cererea din 08 septembrie 2018 și informația solicitată, nu a primit. Consideră că, reieșind din prevederile legislației în vigoare, angajații Serviciului Vamal, i-au încălcat grav dreptul de acces la informație și dreptul la examinarea cererii în termenul prevăzut de lege de 15 zile, încălcări grave care reies din următoarele prevederi ale legislației în vigoare: cererea din 08 septembrie 2018 a fost depusă, în baza Legii privind accesul la informație, prin urmare, angajații Serviciului Vamal, urmau să examineze cererea în termen de 15 zile; nu i-a fost prezentată informația solicitată, i-a fost încălcat grav dreptul de acces la informație, un drept fundamental prevăzut de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Reclamantul Gheorghe Străisteanu a menționat că prejudiciul moral și material este în directă legătură cu acțiunea ilegală a angajaților Serviciului Vamal. Este în afara oricăror dubii că angajații Serviciului Vamal au acționat vădit ilegal, ignorând intenționat termenul prevăzut de lege pentru soluționarea cerințelor indicate în cererea din 25 august 2018 și furnizarea informației solicitate. Informația era și este necesară pentru a fi prezentată în instanța de judecată, în alt dosar.

Reclamantul Gheorghe Străisteanu a relatat că prin refuzurile nemotivate de a examina, în termen legal, cererea depusă de el și furnizarea informației solicitate, angajații Serviciului Vamal au depășit toate limitele legale, iar circumstanțele în care conducerea refuză să acționeze, a provocat daune morale și materiale irecuperabile.

Reclamantul Gheorghe Străisteanu a indicat că încălcarea obligațiilor și a competenței prevăzute de lege de către persoanele responsabile din cadrul Serviciului Vamal, i-au cauzat prejudiciu moral care dă temei pentru răspunderea delictuală. Totodată, normele de drept indicate în prezenta acțiune civilă servesc temei pentru judecarea cauzei în strictă conformitate cu prevederile legislației naționale și Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

Reclamantul Gheorghe Străisteanu a estimat că mărimea prejudiciului moral în suma de 2250 lei este cu mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Republicii Moldova și cauzat prin sentimente de frustrare legate de caracterul ilegal al acțiunilor persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul Serviciului Vamal, comise vădit contrar legislației, în suferințe continue din cauza nenumăratelor ilegalități comise în privința sa de către angajații Serviciului Vamal, refuzul examinării plângerilor, cererilor, refuzul prezentării informației solicitate, acțiuni care demonstrează cu lux de amănunte ignorarea intenționată a legislației în vigoare; anxietate cauzată de incertitudinea creată de angajații Serviciului Vamal din comportamentul cărora a înțeles că ilegalitățile comise, în viziunea lor, este o normă de drept; suferințe psihice, stresuri, nervi, griji, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, hedonisit - limitarea de a se bucura de plăcerea vieții, de satisfacții spirituale și materiale; dificultatea în depășirea obstacolelor impuse din cauza ignorării intenționate a legislației în vigoare naționale și crearea condițiilor

pentru a-și apăra drepturile numai în instanța Curții Europene, suportând astfel cheltuieli materiale suplimentare.

Reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului de acces la informația solicitată prin cererea din 08 septembrie 2018, constatarea încălcării dreptului la examinarea cererii în termenul prevăzut de lege, obligarea pârâtului să examineze cererea și să prezinte informația solicitată și repararea prejudiciului moral în sumă de 2250 lei.

Prin hotărârea din 17 septembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ depusă de Străisteanu Gheorghe și s-a constatat încălcarea de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova a dreptului lui Străisteanu Gheorghe la acces la informație, manifestat prin neexaminarea în termen a cererii din 08 septembrie 2018. S-a obligat Serviciul Vamal al Republicii Moldova să examineze cererea lui Străisteanu Gheorghe din 08 septembrie 2018 și să expedieze un răspuns lui Străisteanu Gheorghe la cererea din 08 septembrie 2018 în rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, a fost admis apelul declarat de Gheorghe Străisteanu a fost casată parțial hotărârea din 17 septembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și în această parte a fost emisă o nouă decizie prin care s-a încasat de la Serviciul Vamal al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu suma de 100 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanțele judecătorești inferioare au constatat că la data de 18 octombrie 2018, Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informația solicitată prin cererea din 08 septembrie 2018, constatarea încălcării dreptului la examinarea cererii în termenul prevăzut de lege, obligarea pârâtului să examineze cererea și să prezinte informația solicitată și repararea prejudiciului moral în sumă de 2250 lei. Totodată, Gheorghe Străisteanu a solicitat Serviciului Vamal al Republicii Moldova o anumită informație pe care ultimul o posedă, însă, contrar normelor de drept sus-indicate și contrar sarcinei probațiunii stabilită de art. 24 alin.(3) al Legii contenciosului administrativ, nu a prezentat careva probe admisibile și pertinente care ar demonstra examinarea cererii lui Gheorghe Străisteanu și remiterea în adresa ultimului a unui răspuns în termenul stabilit de lege. Or, faptul recepționării cererii lui Gheorghe Străisteanu s-a confirmat cu certitudine în cadrul examinării cauzei, inclusiv reprezentantul apelantului/intimat nu a negat că ar fi recepționat cererea.

Instanțele judecătorești inferioare au reținut că, indiferent de conținutul cererii lui Gheorghe Străisteanu, autoritatea de stat, furnizor al informației solicitate, avea obligația stabilită prin lege de a examina cererea și de a furniza un răspuns, ori petițiile (cererile) prin care se solicită o informație oficială se examinează în termenele stabilite în legislația în vigoare. La acest capitol, argumentul reprezentantului Serviciului Vamal al Republicii Moldova potrivit căruia, cererea lui Gheorghe Străisteanu privind încasarea prejudiciului moral este neîntemeiată, instanța de apel a reținut-o ca fiind eronată, ori, Gheorghe Străisteanu a înregistrat o cerere la autoritatea

de stat, furnizor de informație, iar acest fapt deja impune în sarcina furnizorului obligația de a examina cererea și de a-i comunica răspuns, ori instanța nu discută conținutul răspunsului care urma a fi emis pe marginea cererii persoanei, însă, contrar sarcinei probațiunii stabilită de prevederile art. 24 alin. (3) al Legii contenciosului administrativ, la materialele cauzei nu au fost prezentate probe, care ar confirma că Serviciul Vamal al Republicii Moldova ar fi examinat în general cererea lui Gheorghe Străisteanu și i-ar fi comunicat ultimului un răspuns la aceasta. Prin urmare, instanțele judecătorești inferioare au constatat că a fost încălcat dreptului apelantului Gheorghe Străisteanu de acces la informație și la examinarea cererii sale în termenul prevăzut de lege.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 12 februarie 2020, Serviciul Vamal al Republicii Moldova a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea depusă de Gheorghe Străisteanu să fie respinsă ca nefondată.

La 20 martie 2020 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a depus prin intermediul oficiului poștal, recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea depusă de Gheorghe Străisteanu să fie respinsă ca nefondată

În motivarea recursului recurentul Serviciul Vamal al Republicii Moldova a indicat că decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante ale cauzei, iar concluziile, expuse în hotărâre și decizie, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Recurentul a menționat că Gheorghe Străisteanu, la data de 08 septembrie 2018 a remis prin poștă electronică în adresa Serviciului Vamal al Republicii Moldova o cerere privind accesul la informație din aceeași dată, în anexă fiind prezentată cererea f/n din 25 august 2018. Potrivit registrelor electronice ale Serviciului Vamal nu a fost identificată ca fiind înregistrată vre-o cerere din 08 septembrie a lui Gheorghe Străisteanu.

Recurentul Serviciul Vamal al Republicii Moldova consideră că acțiunea înaintată de Gheorghe Străisteanu este una fictivă și înaintată cu rea credință, or cererea din 25 august 2018 a cărei număr de înregistrare îl solicită Gheorghe Străisteanu face obiectul unui alt litigiu, aflat pe rol în instanța de judecată, în privința căruia la etapa actuală este o hotărâre definitivă și irevocabilă care a fost examinată de Serviciul Vamal al Republicii Moldova și a fost oferit un răspuns la cererea din 25 august 2018 a lui Gheorghe Străisteanu.

Recurentul a relatat că Gheorghe Străisteanu s-a adresat anterior instanței de judecată cu o cerere, prin care a solicitat constatarea dreptului de acces la informație neexaminarea acesteia în termenul prevăzut, solicitată prin cererea din 25 august 2018 (dosar nr. 3-498/18).

Recurentul a indicat că în cadrul examinării acțiunii în cauză, Serviciul Vamal a comunicat că cererea din 25 august 2018 nu a fost înregistrată de către Serviciul Vamal pe motivele expuse în cadrul dezbaterilor, fapt pe care Străisteanu Gheorghe îl cunoaște, prin urmare, acțiunea actuală care vizează solicitarea lui Străisteanu Gh.

de a i se comunica numărul de înregistrare a cererii din 25 august 2018, este una tendențioasă. Or, dreptul încălcat prin neexaminarea cererii din 25 august 2018 urmează a fi reparat de către Serviciul Vamal după caz, în prezența unei hotărâri definitive/irevocabile. Afirmă că până la etapa actuală cererea din 25 august 2018 nu este înregistrată, fapt adus la cunoștința solicitantului în cadrul examinării dosarului nr. 3-498/18.

Recurentul Serviciul Vamal al Republicii Moldova consideră că nu poate fi apreciată vre-o despăgubire într-o acțiune înaintată cu rea-credință de Gheorghe Străisteanu, ori necomunicarea unui număr de înregistrare a cererii sau neconfirmarea recepționării unui mesaj electronic nu putea influența cumva starea psihica sau fizică a solicitantului.

Intimatul Gheorghe Străisteanu nu și-a valorificat dreptul de a depune referință la recursul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, deși după cum rezultă din avizul de primire, anexat la materialele cauzei, a recepționat copia cererii de recurs depusă de Serviciul Vamal al Republicii Moldova la data de 12 februarie 2020 (f.d. 121, 129 vol. I).

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar conform art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Luând în considerare că recurentul Serviciul Vamal al Republicii Moldova a recepționat decizia recurată la data de 05 martie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea (confirmarea din poșta electronică) (f.d.126,vol.I) și a depus recurs împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău la data de 12 februarie 2020 și 23 martie 2020, prin intermediul oficiului poștal, adică în termen de 30 de zile de la recepționarea deciziei recurate, completul ajunge la concluzia că

recurentul Serviciul Vamal al Republicii Moldova s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de depunere a recursului prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța

atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan